

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 13. 060. 40

Prosinec 1997

Jakost vod - Odběr vzorků Část 12: Pokyny pro odběr vzorků dnových sedimentů

ČSN

ISO 5667-12

75 7051

Water Quality - Sampling - Part 12: Guidance on sampling of bottom sediments

Qualité de l'eau - Echantillonnage - Partie 12: Guide général pour l'échantillonnage des sédiments

Wasserbeschaffenheit - Probenahme - Teil 12: Hinweise zur Probenahme von Sedimenten

Tato norma je identická s mezinárodní normou ISO 5667-12: 1995. Mezinárodní norma ISO 5667-12: 1995 má status české technické normy.

This standard is identical with the International Standard ISO 5667-12: 1995. The International Standard ISO 5667-12: 1995 has the status of a Czech Standard.

© Český normalizační institut, 1997

26504

ČSN ISO 5667-12

Národní předmluva

Norma obsahuje národní přílohu NA s vyobrazením a popisem různých přístrojů a nářadí používaných v ČR k odběru vzorků kalů a sedimentů.

Citované normy

ISO 2602: 1980 zavedena v ČSN ISO 2602 Statistická interpretace výsledků zkoušek - Odhad průměru - Konfidenční interval (01 0231)

ISO 2854: 1976 zavedena v ČSN ISO 2854 Statistická interpretace údajů - Odhad a testy středních hodnot a rozptylů (01 0234)

ISO 5667-1: 1980 zavedena v ČSN EN 25667-1 Jakost vod - Odběr vzorků - Část 1: Pokyny pro návrh programu odběru vzorků (75 7051)

ISO 5667-3: 1985 zavedena v ČSN EN ISO 5667-3 Jakost vod - Odběr vzorků - Část 3: Pokyny pro konzervaci vzorků a manipulaci s nimi (75 7051)

ISO 9391: 1993 zavedena v ČSN EN ISO 9391 Jakost vod - Odběr vzorků makrozoobentosu v

hlubokých vodách - Pokyny pro použití kolonizačních, kvalitativních a kvantitativních vzorkovačů (75 7705)

ISO 10381-6: 1993 dosud nezavedena

Další související normy

ČSN 01 8003 Zásady pro bezpečnou práci v chemických laboratořích

ČSN 73 6510 Vodní hospodářství - Základní vodohospodářské názvosloví

ČSN 75 0170 Názvosloví jakosti vod

ČSN ISO 3165 Odběr vzorků chemických výrobků technických - Bezpečnost při odběru vzorků (65 01 05)

Související předpisy

Další informace o BOZP (bezpečnosti a ochraně zdraví při práci) jsou uvedeny v publikaci Pravidla MLVH o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci ve vodárenských a kanalizačních objektech a laboratořích, vydané pod čj. 110/982/50/85 dne 11. 6. 1985 a Sborníku vybraných předpisů BOZP ve vodohospodářských objektech, SOVAK, vydala Vodárenská akciová společnost Brno, 1994.

Požadavek na práci v nebezpečných místech, tj. kde hrozí pád, v hluboké vodě nebo bahně, se zajištěním další osobou, je samozřejmý a je podrobně rozpracován mimo ČSN ISO 3165 Odběr vzorků chemických výrobků technických - Bezpečnost při odběru vzorků (65 01 05), viz národní poznámka na straně 21.

Vypracování normy

Zpracovatel: Hydroprojekt, a. s., IČO 452 74 576, Ing. Jiří Dalešický

Technická normalizační komise: TNK 104 Jakost vod

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. Oldřich Čermák

2

ČSN ISO 5667-12

MEZINÁRODNÍ NORMA

Jakost vod - Odběr vzorků -

Část 12: Pokyny pro odběr vzorků dnových

sedimentů

ISO 5667-12

První vydání 1995-12-01

Deskriptory: water, quality, sediments, sampling, sampling equipment, samplers, general conditions

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle připravují technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozesílají členům ISO k hlasování. Vydání mezinárodní normy vyžaduje souhlas alespoň 75 % z hlasujících členů.

Mezinárodní norma ISO 5667-12 byla připravena technickou komisí ISO/TC 147 Jakost vod, subkomisí SC6, Odběr vzorků (všeobecné metody).

ISO 5667 sestává z níže uvedených částí souhrnného názvu Jakost vod - Odběr vzorků:

- část 1: Pokyny pro návrh programu odběru vzorků
- část 2: Pokyny pro způsoby odběru vzorků
- část 3: Pokyny pro konzervaci vzorků a manipulaci s nimi
- část 4: Pokyny pro odběr vzorků z vodních nádrží
- část 5: Pokyny pro odběr vzorků pitné vody a vody užívané při výrobě potravin a nápojů
- část 6: Pokyny pro odběr vzorků z řek a potoků
- část 7: Pokyny pro odběr vzorků vody a páry v tepelné technice
- část 8: Pokyny pro odběr vzorků srážek
- část 9: Pokyny pro odběr vzorků mořské vody
- část 10: Pokyny pro odběr vzorků odpadních vod
- část 11: Pokyny pro odběr vzorků podzemních vod
- část 12: Pokyny pro odběr vzorků sedimentů
- část 13: Pokyny pro odběr vzorků splaškových vod, vodárenských a podobných kalů
- část 14: Pokyny ke sledování jakosti vzorkovacích postupů
- část 15: Pokyny ke konzervaci a manipulaci se vzorky kalu a sedimentu Přílohy A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, L a M této části ISO 5667 jsou pouze informativní.

ČSN ISO 5667-12

Obsah

1	Předmět normy.....	4
2	Normativní odkazy	5
3	Termíny a definice	5
4	Zařízení k odběru vzorků	5
5	Postup odběru vzorků.....	10
6	Směsné vzorky.....	13
7	Skladování, doprava a stabilizace vzorků	13
8	Bezpečnost	14
9	Statistické úvahy k odběru vzorků.....	15
10	Identifikace vzorků a protokol	15
Přílohy		
A	Popis nůžkového drapáku (van Veenhapperův typ)	16
B	Popis zařízení zarážecího vzorkovače s pístem	17
C	Popis jádrového vzorkovače obsluhovaného potápěčem	18
D	Popis Beekerova vzorkovače.....	19
E	Popis zařízení uzavřeného jádrového vzorkovače.....	22
F	Popis klínového jádrového vzorkovače neboli Vrijwitovy sondy.....	23
G	Popis zařízení založeného na principu padající bomby (volného pádu)	24
H	Popis Jenkinsova vzorkovače rašeliny	26
J	Popis Craibova jádrového vzorkovače	28
K	Popis pístového jádrového vzorkovače.....	30
L	Popis jádrových vzorkovačů rašeliny	32
M	Literatura.....	34
	Národní příloha NA	35
	Přístroje a nářadí používané v ČR pro odběr vzorků kalů	35

Úvod

Doporučuje se, aby tato část ISO 5667 byla užívána spolu s ISO 5667-1, ISO 5667-2 a ISO 5667-3.

Všeobecné názvosloví je v souladu s různými částmi ISO 6107, zvláště pak s názvoslovím v oboru vzorkování v ISO 6107-2.

1 Předmět normy

V této části ISO 5667 jsou uvedeny pokyny k odběru vzorků látek vzniklých sedimentací, a to

- ve vnitrozemských řekách a potocích;
- v jezerech a podobných vodních útvarech se zpomaleným průtokem; a
- v estuáriích a přístavních plochách.

Čistírenské kaly průmyslových a splaškových odpadních vod, paleolimnologické vzorkování a sedimenty na volném moři nespádají do rámce této části, přestože některé způsoby odběru by bylo možno použít i tam. Odběr vzorků zejména k měření sedimentační rychlosti jako jiných měřítek transportu a pro podrobné studium vrstvení rovněž do této části ISO 5667 nepatří.

Předmětem zkoumání je

- popisné mapování určité plochy;
- pravidelné sledování upevněných návěstidel, jako jsou bóje;
- průzkum jakosti materiálu ukládaného plovoucími rypadly; a
- základní výzkum.